

Szerkesztőségi iroda:

Nagybcskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybcskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:
Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy hóra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybcskerek, 1906.

XXXV. évfolyam. 34. szám.

Hétfő, február 12.

Fejtetőn a helyzet!

— Politikai munkatársunktól. —

Budapest, február 11.

(L—t.) A király üzen, a vezérőrbizottság visszautazik; a miniszterelnök egy hírlaptudósító előtt jelentős és velős nyilatkozatokat tesz a királyi felségjogokról, melyekre a vezérőrbizottság bizalmának szintén 67-es letéteményese: gróf Andrássy Gyula nem késik hasonló módon a maga közjogi felfogásának hangot adni.

A vezérőrbizottság ugyyszólván permanenter tanácskozik, a pártok külön-külön értekezleten detto.

Bánffy Dezső e közben egy megoldási tervet ezen a fejtetőn.

Szavak, beszédek, szónoklatok, cikkek. Fecsérlése a jóakarottnak, a kétségbe nem vonható hazafiságnak. Hírlapi, nyomtatott háboru, melyet mohón olvas a közönség, hogy nyomban el is felejtse.

El kell felejtenie, mert a hazafias gondok mellé sokszoros arányban, egyre szaporodóbban csatlakoznak az anyagiak.

Fájdalom: az élet harca, melynek a túlzott liberalizmus puha, melegágyat csinált, lassan-lassan átalakította a magyar társadalmat azzá, amivé sem temperamentumánál, sem saját létevédekeinek szempontjából nem szabadott volna lennie: szolgálójává az államhatalomnak vagy kizsákmányolójává az attól várható haszonnak.

És most egyszerre felüti a fejtető a rém: az alkotmányos ellenőrzés nélküli, a korlátlan, mondjuk az abszolutisztikus államhatalom könyörtelen direktívája.

Tisztviselő, legyen az kinevezett állami, avagy választott törvényhatósági, két tűz közé van már is szorítva: a megélhetés megalkuvásának, vagy az éhezéző hazafiság egyaránt emészto máglyái közé.

Iparost, kereskedőt három felől is éget a tűz, munka-asztalát, pudiját fölperzseléssel fenyegetve. A vámháboruk, a hitelképesség, a fogyasztás óriási csökkenése révén.

A nép közből áll, akár nagy-, akár kisbirtokos legyen. Ma még nem fizet adót, nem ad katonát. De holnap? Ki tudja, mi uton szorítják ezekre is?!

Ott vannak azok is, akik jogfosztottak, ezrei a munkásoknak, akik az ország sorsának intézéséből ki vannak zárva. Ezek jogszerűen elégedetlenek s joggal követelhetik, hogy az alkotmány sáncai közé bebecsáttassanak. Jogosnak kell tartani részükéről mindazt a tisztességes eszközt, melyet céljuk elérésére igénybe vesznek.

És végül ott van a külföld. Lenn a Balkánon gujogtatják már ellenünk a fáklyákat, velünk szövetségben nem álló hatalmak, sőt Németország és Olaszország is, a szövetségeseink (?) lesik az alkalmat, amikor a politikai pártarcokban egyenlenségekben végkép kimerült, enervált Magyarország gazdaságilag s talán hatalmi pozícióban is döntő csapást mérhetnek.

Mi itt állunk, belső küzdelmek emészto tűzében.

Vajon ki lesz a megváltónk?

A király-e, aki atyánk vagy az egyesült ellenzék, amely törvénytelen gyermekünk?!

A nagybcskerekeli tűzoltók közgyűlése.

— február 12.

A nagybcskerekeli önkéntes tűzoltó-testület tegnap délután tartotta a város házában rendes évi közgyűlést dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével.

Miután az elnök polgármester üdvözölte a szép számmal megjelent testületi tagokat, előterjesztették az évi jelentést, amely a testület buzgó munkásságát s a vezetőség körültekintő gondosságát mutatja.

A jelentés a következő:

Tekintetes Közgyűlés!

Testületünk 1905. évi működéséről van szerencsénk évi jelentésünket a következőkben a t. Közgyűlés elé terjesztani.

Az 1905. év folyamán 2 öszzgyűlés és 5 parancsnoksági ülés tartott, melyeken a parancsnokság hatáskörébe tartozó folyóúgyek nyertek elintézését.

A testület az 1904. év végén 82 tagból állt. Az 1905. év folyamán a tagok sorába fölvetették: Nagy László, Féber István, Karácsonyi Mihály, id. Weiserschan Péter, Meszmann Mihály, Schmidt Péter.

A tagok sorából kilepett: Kortye Antal, Berger Jenő, Wagner András, Duboka Jakab, Grosz Jakab, Gombárovics Balázs, Wagner Péter. Meghalt: Bayerle Ferdinánd és Wirsching Károly.

Marad a testületi tagok száma: 79.

Az 1905. évben a város belterületén 29 tüzeset volt. És pedig: 6 tetőtűz, 3 szalmatűz, 9 kéménytűz, 2 gerendatűz, 1 palatűz, 2 szobatűz, 1 trágyatűz, 2 jégveremtűz, 1 boltűz és 2 kamaratűz.

Egy esetben vak láрма volt.

Hogy a tüzesetek száma az előző években történt tüzesetekhez képest ennyire csökkent: elsősorban annak köszönhető, hogy a parancsnokság a megelőző tüzrendészet rendeleteit szem előtt tartva, időről-időre szemlét tartott és az észlelt hibák és kifogások megszüntetését erőlyesen szorgalmazta.

A tüzesetekhez kivonult tűzoltók száma egy-egy esetben 36—39 ember.

Négy vízszivonyat 30 izben, 4 szivattyú 7 izben működött.

Hét vizlajt együttvéve 66-szor, a szerkocsi 2-szer lett a tűz színhelyére kivontatva.

A gőzfecskendő ez évben tüzesetnél nem működött, de a gőzfecskendő működése az idei tanfolyamok alkalmával a tűzoltóknak be lett mutatva.

A színházi őrszolgálat teljesítéséhez 76 esetben 6—6 ember volt kivezényelve.

1905. évi május hó 29-től július hó 7-ig 6 gyakorlat tartatott.

A testület felszereléseinek jókarbantartásáról kellő figyelemmel gondoskodva lett.

A testület által beszereztetett: 500 méter uj tömlő és 2 szénavágó kés.

Az egyleti tagok által az egyes tüzeseteknél kifejtett tűzoltási buzgalmaról és működéséről elismerőleg szólhatunk.

1905. év május havában Oriold Miklós szolgálatvezetőnk a helybeli honvédszolgálati kiküldött 24 emberét a tűzoltás elméleti és gyakorlati oktatásban részesítette és a gyakorlati eredménye igen jó volt.

Június havában a közigazgatási tanfolyam hallgatói Szabó Gyula, az országos tűzoltó-szövetség elnökségi előadója által a tűzoltói teendőknél kiképeztettek.

Torontálmegeye tűzoltó-szövetsége által a torontálmegeyei tűzoltók részére, szintén Szabó Gyula előadó vezetése mellett, tűzoltói szaktanfolyam rendeztetett, amelyhez a megeye területéről 89 tűzoltó jelentkezett, tényleg bevonult 68, akik a tanfolyamot laktanyánkban, szereink használatával sikeresen elvégezték és jó látogatási bizonyítványt is kaptak.

Testületünkben 17 tűzoltó vett részt ez utóbb jelzett tanfolyamon.

A tanfolyam bevégezése után testületünk 1905. évi június 13-án tartott öszzgyűlésén Strosz Béla urat, a megeyei tűzoltó-szövetség titkárát és Szabó Gyula urat, az országos tűzoltó-szövetség elnökségi előadóját a tüzrendészet és a tűzoltás

terén szerzett kitünő érdemeiért tb. parancsnokká megválasztotta.

Az országos tűzoltó-szövetségnek 1905. évi augusztus hó 12-től 15-ig Szegeden tartott XVI. nagygyűlésén a testületet Kühn János parancsnok, Szávics Sándor alparancsnok és Kocsis Mihály őrparancsnok képviselték, mely alkalommal a tűzoltóintézmény érdekében felszólaltak.

A pancsovai tűzoltó-testület zászlószentelésén testületünket Kühn János parancsnok képviselte.

A törökbecsei tűzoltó-testület zászlószentelésén testületünket egy szakasz tűzoltó képviselte.

Fendler József módosi tűzoltó-parancsnok temetésén testületünk részt vett.

Végül jelentjük, hogy a számvizsgáló-bizottság a testület pénztárát, nemkülönbén az önszegélyző pénztárát megvizsgálta és rendben találta.

A jelentést egyhangulag tudomásul vették, amire a testület és a testület betegsegítő pénztárának költségvetése került a közgyűlés elé.

Ugy a számadásokat, mint a két költségvetést teljesen rendben találták s a közgyűlés a fölmentvényt egyhangulag megadta.

Miután a számvizsgáló-bizottságba beválasztották dr. Brájer Lajost, az elnök a közgyűlést berekesztette.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van, hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2-től 1/3-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap déliben gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület olvasóhelyisége (Váraljai-utca 9. sz.) Nyitva mindennap délután 5 órától este 10-ig, vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig.

Február 15. Közegészségi bizottság ülése.

— A közig. bizottság ülése. Torontálvármegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt tartotta rendes havi ülését a vármegye házában dr. Dellimanics Lajos főispán elnöklésével. Az ülésről lapunk holnapi számában hozunk tudósítást.

— Szt. Vazul napja. A gör. kel. egyház ma ünnepelte Szt. Vazul ünnepét, mely alkalmából a szerb templomban ünnepi istentisztelet volt.

— A torontáli vörös-kereszt közgyűlése. A magyar korona országai vörös-kereszt együletének torontálvármegyei választmánya tegnap délelőtt dr. Dellimanics Lajos főispán elnöklésével közgyűlést tartott. A közgyűlésen jelen volt dr. Dellimanics Lajosné társelnök, továbbá a választmányi tagok. A közgyűlésen egyhangulag tudomásul vették a zárszámadásokat és a költségvetést s a fölmentvényt minden irányban megadták. A költségvetés kapcsán, Steinitzer Géza indítványára a közgyűlés felhatalmazta a választmányt, hogy ezer korona erejéig segítse a vármegye területéről behívott póttartalékosok családjait, kivéve a zombolyai kerületet, ahol a zombolyai fiók külön intézkedik.

A választmányi közgyűléssel együtt tartotta a vörös-kereszt egyesület nagybcskerekeli fiókja is közgyűlést. A számadási ügyek elintézése kapcsán ugyancsak Steinitzer Géza indítványára felhatalmazták a fiókot, hogy a nagybcskerekeli póttartalékosok családjait 500 koronával segítse. Ezt tudomására hozzák a polgármesternek, akit egyben főikérnek, hogy ezt jelentse be a képviselőtestületnek s a város közönségét hasonló segítségre buzdítsa. Végül megajtották a választásokat a következő eredménynyel:

Elnök: Dr. Dellimanics Lajos főispán. Társelnök: Dr. Dellimanics Lajosné. Titkár: Filkovič Boldizsár m. tb. főjegyző. Választmányi tagok: Dr. Brájer Lajosné, Demkó Pálné, Daniel Ferencné, Engel Amália, Engel Laura,

Franz J. L.-né, dr. Grandjean Józsefné, Grünbaum Arnold é, Kupczarovits Miklósné, Lucsics Miklósné, dr. Mihálovits Ödönne, Menczer Lipótné, Napholtz Ágostonné, Oldal Antalné, dr. Perisics Zoltanné, dr. Petrovits Szvetozárné, Steinitzer Gézané, Steinbach Antalné, dr. Vinczebidy Ernőné, Weisz Izidorné, dr. Weiterschan Józsefné, Keresztes Aladárné (uj), Hauszner Achillesné (uj) — Daniel Ferenc, dr. Brájer Lajos, dr. Grandjean József, Grandjean Ede, dr. Mangold Samu, Poroszkay Béla, dr. Perisics Zoltán, Popovits-Péci Szilárd, dr. Vinczebidy Ernő és Weisz Izidor. Választmányi pénztáros: Steinitzer Géza. Választmányi orvos: dr. Plechl Szilárd. Választmányi gondnok: Menczer Lipót. Számvizsgáló-bizottság tagjai: Franz J. L., Oldal Antal és Partilla Géza. Végül meg-mlijük, hogy a torontalmegyei választmány 100 koronával pártoló tagnak lépett be a József főherceg szanatórium-egyesületbe.

— **A szabad liceumból.** A nagybecskereki szabad liceum tegnap rendezte második felolvasását. Ez alkalommal dr. Geisz Antal tartotta meg felolvasását Oroszországról. A felolvasáson olyan óriási közönség jelent meg, hogy a polgári iskola tágas díszterme nemcsak zsufolásig megtelt, hanem sokaknak el kellett mennie. Dr. Geisz Antal felolvasása meg is érdemelte a nagy érdeklődést, mert tanulságos módon ismertette saját utitapasztalatai nyomán Oroszországot, annak egyes városait és nevezetességeit. Felolvasását érdekes vetített képekkel kísérte, amelyek szintén saját felvételei alapján készültek. A tartalmas felolvasást a közönség mindvégig nagy figyelemmel kísérte s az előadót a közönség megjelözte.

— **Nyilvános köszönet.** Halás köszönetet mond a takaré- és előlegegylet tekintetes igazgatóságának 50 koronányi nemes adományáért Winter Katalin, az ízr. nőegylet elnöknője.

A Nagybecskereki takaré- és előlegegylet mint részvénytársaság a központi „József” kórház szegénysorsu lábadozó betegei felségelyezésére 50 koronát szavazott meg s azt a mai napon a kórház pénztárához be is küldötte. Ezen nemes adományukért fogadják ezúton a kórház igazgatóságának halás köszönetét.

— **Az Ipartestület közgyűlése.** A nagybecskereki ipartestület tegnap, folyó hó 11-én tartotta meg ez idei évi rendes közgyűlését a városháza nagytermében, élénk érdeklődés mellett. A közgyűlésen Jovánovics Bozsidar ipartest. elnök elnökölt, aki megnyitván a közgyűlést, felkérésére Fröhlich Lipót helyettes titkár előterjesztette az ipartestületi előjáróság évi jelentését és a zárszámadásokat. Jovánovics Bozsidar ezek alapján kéri a tisztikar felmentését. A felmentvényt egyhangulag megadták, mire az elnök köszönetet mondva az ipartestület bizalmáért, visszalép. Dékány János ad hoc elnök felhívja a közgyűlést, hogy válassza meg az új előjáróságot. Miután két választási lista volt forgalomban, elrendelte a névszerinti, titkos szavazást, melynek eredményeképpen 15 szótöbbséggel a következőket választották be az előjáróságba. Elnök: Seprős Valtér. Alelnökök: I. Nastits Paja, II. Homai Kálmán. Előjáróság: Göttl István, Schaller János, id. Klementics Ferenc, Kovács Ödön, Janczer Ferenc, Vukov Joca, Korényi László, Unterreiner János, Eckstein Samu, Delfel István, Mezei Lajos, Pierre János, Weiterschan Péter, Guttmann Mor, Baics János, Relyics Nikola, Tosits Zsiva, Kiszinszky Péra, Adamovits Ilia, Cvetkov Mita. Pótlagok: Blagojevic Milán, Nagy Áron, Schreiner Péter, Brankovan Dusan. Számvizsgálók: Miuczán Gyóka, Lukinich Miklós, Delfel Matyas. Ügyvéd: Dr. Varady Imre. A szavazás befejezése után Seprős Valtér zajos éjjelezések közepette elfoglalja az elnöki széket és ígéretet tesz, hogy a testület ügyeit és érdekeit minden erejével fogja vezetni; kéri ugy az előjáróságnak, mint minden egyes ipartestületi tagnak jóakaró támogatását. Fröhlich Lipót titkár erre előterjeszti az 1906. évi költségvetést, melyet egyhangulag elfogadtak. Több kisebb jelentőségű indítvány letárgyalása után a közgyűlés véget ért. A közgyűlésen a hatóság részéről Mattanovich György városi I. jegyző volt jelen, mint iparhatósági bizto.

— **Komp-közlekedés Szerb-Kereszturon.** A földmívelésiügyi miniszter jóváhagyta a szegedi m. kir. folyammérnöki hivatal által, a Tisza folyó „91. sz.” átvágásának létrehozására vonatkozó tervzetét és a kisajátítási egyezséget, mely a kisajátítandó ingatlanok tulajdonosával 1903 évi december hó 28-án kötöttett. A Tisza folyó e

szert Szerb-Keresztur községe alatt a „Cornyrét”-et fogja 100-ól szélességben átvágni és ezen átvágás létrehozására 73 hold és 1095 □ öl területű szántónak a kisajátítása vált szükségessé, amely ingatlanokat a kir. kincstár azzal a kikötéssel vett meg, hogy Szerb-Keresztur községe köteles 4000 korona kompváltásdíj ellenében a kompot beállítani és a közlekedést lehetővé tenni. Ezen intézmény végrehajtása nagyon kívánatos, de különösen Szerb Keresztur és Martonoshoz közel eső községek lakosaira nézve előnyös, mert a közlekedést részükre nagyon megkönnyíti.

— **A városi képviselőválasztások.** Ismeretes, hogy a múlt év november 22-ikén megejtett városi képviselőtestületi választások közül Steyer Péter megfellebbezte az I. kerületi, dr. Kardos Samu pedig a csontikai és gradnucicai választást. Steyer Péter azon a címen fellebbezte meg a választást, hogy 3 választó koholt meghatalmazással szavazott és hogy a győzelmes ellenpárt a választókat terrorizálta. Dr. Kardos Samu pedig azért fellebbezte meg a csontikai és gradnucicai választást, mert szerinte nem úgy szavaztak le a szavazók, ahogy be vannak osztva s azok, akik azelőtt a csontikában szavaztak, ezuttal a gradnucicában szavaztak. Az igazoló-választmány mindkét fellebbezést visszautasította. Steyerét azzal, hogy Steyer a meghalalmazások dolgában konkrét eseteket nem hozott föl, de még ha úgy is volna s ezeket a szavazatokat leszámítanak, akkor is a győztes párt többségben volna. Kardos fellebbezését azzal utasította el az igazoló-választmány, hogy a szavazás szigorúan a városi szervezési szabályrendelet szerinti beosztás alapján történt. Az igazoló-választmány határozata ellen mindketten fellebbeztek a közg. bizottsághoz. Steyer fellebbezésében 29 konkrét esetet sorol fel a koholt meghatalmazásokra vonatkozólag, míg Kardos csak azt hangoztatja, hogy azelőtt ellenkezőleg szavaztak a választók. A közigazgatási bizottság mai ülésében foglalkozott az ügygel s úgy határozott, hogy Steyer fellebbezésében felhozott eseteket az alispán vizsgálja meg s a vizsgálat eredményét mutassa be a közg. bizottságnak, amely akkor fog érdemlegesen dönteni. Kardos fellebbezését a bizottság elutasította s az igazoló-választmány határozatát indokainál fogva helybenhagyta.

— **Letartóztatott kereskedő.** Mint Törökkanizsáról jelentik, Deutsch Jakob ottani kereskedő ellen budapesti hitelezői végrehajtást vezettek, amely teljesen eredménytelen volt. Erre a hitelezők hitelezési család miatt tettek ellene feljelentést, minek következtében Deutsch Jakobot a csendőrség letartóztatta és a törökkanizsai járás-bírószághoz bszállította.

— **Nagybecskerekiek a kivándorló hajón.** Fiuméből jelentik lapunknak: Az Adrián ismét erős bóra dühöng, úgyhogy a „Carpathia” nevű Cunard Line-hajó nem mehetett el 8-án, hanem csak egy nappal később. Ezzel a hajóval négy becskereki „kiránduló” indul Sziciliába: dr. Brájer Lajos szerkesztő és neje, dr. Eibeschtz Miksa ügyvéd és Sas Ede kir. főmérnök.

— **Előégett pénz.** Lefkovic János nagy-szentmiklósi fazekas mester még azok közé tartozik, kik nem merik pénzüket a takarékpénztárba elhelyezni, mert hát ha megbukik a takaréks, könnyen odaveszhet a pénz, de hogy biztos helyen legyen mégis, a házban valamelyik helyen elrejtette. Lefkovic e célra a kályhát választotta, melyben rendszeren tűz nem szokott égni. De szerencsétlenségére a napokban vendégeket kapott, melyeket a külön szobába elhelyezett és tiszteltükre tüzet rakott a kályhában, ahol a pénz volt, amelyet a nagy sürgés forgás közben elfelejtett. De amidőn észbe jutott, hogy a kályha egytálla pénzszerkevény is, akkora már a pénz javában égett s a bennelevő 460 korona papirpénzből csak a hamu maradt vissza. Erre a találmányra azonban patentet nem kér.

— **A jótékony nőegyesületből.** A jótékony nőegyesület választmánya f. hó 10-én ülést tartott, melyen jelen voltak: dr. Dellimanics Lajosné elnök, Haidegger Ödönne, Jemric Istvánné, Kokits Sandorné, Müller Józsefné, dr. Mihálovits Ödönne, Popovics-Péci Szilárdné, özv. Stagsel-schmidt Jánosné választmányi tagok. A szegények között 322 koronát osztottak ki. A nőegylet céljaira: Napholtz Ágoston özvegye 200, a nagybecskereki takaré- és előlegegylet 50 és a nagybecskereki közzgazdasági bank 25 koronát adományoztak. A nemeslelkű adományozóknak jegyzőkönyvileg szavaztak köszönetet. Wiltschgo Leopoldina ovónő jubileuma újabb határozattal f. hó 25-ére tételtett át. Az egyesület jelmezes

gyermekestélyére nagyban folynak az előkészületek; eddigelé 63 gyermeket jelentettek be, kik az estélyen kosztümben fognak megjelenni.

— **Halál mulatság közben.** Krasztity Laza nagyikindai lakos a napokban nagy vígan idogált egy ottani korcsmában. Egy darabig a legvidámabb hangulatban mulatozott, mikor egyszer csak hirtelen összeesett. Hamar orvost hívtak, de az már csak a beállott halált konstatalhatta, s szívzselhűdés ölte meg.

— **Aki Hentzi tábornokot meglötte.** Nagy idők tanuja halt meg pénteken hajnalban Torontál-Józseffalván. Vas Kis Antal, volt negyvennyolcas honvéd az elhunyt, aki ugyszólván az egész szabadságharcot végig vívta. Harmincegy csatában vett részt s bár közvitéz létere majdnem mindig a harc kellős közepén volt, szinte csodálatos módon csak a branyiszközi csatában vágta végig arcát az ellenség kardja. Ez a dicsőséges emlék látható is volt az öreg harcoston mindig. Sok érdekes dolgot mesélt az öreg emlékeiből, de legkedvesebb emlékei közé tartozott Budavár bevételé. Sokszor mondogatta az öreg, hogy Hentzi az ő golyójától halt meg. Esküdni mernék rá, — szokta volt az öreg mondani — hogy én küldtem másvilágra Hentzi generálist, mert abban a pillanatban bukkott le lováról, mikor reá sütöttem a puskámat. Öregségére szegénységbe jutott Vas Kis Antal s csekély kegydíjből élt. A nagy idők tanuját szombaton délután nagy részvét mellett kísérték utolsó útjára.

— **Halálos baleset.** Nagyikindán pénteken a vasuti állomásnál tolatás közben életveszélyes belső sérüléseket szenvedett egy vasuti munkás. Egy üres kocsi mellett 10 kövel megrakott kocsihoz kapcsolni, Czervenkov Misa vasuti fékező a terhes kocsi utolsójával állott az ütközők között várva az oda gördülő üres kocsit, mely rendszeren oda is ütközött a tiz teherkocsizhoz, de mivel ezek a teherből szilárdan megállottak, a hozzájuk ütköző üres kocsi — bár egész rendszeren bekapcsolta a fékező — oly erővel ütődött vissza, hogy a láncc elszakadt és a fékezőt az elszakadt láncc úgy megvágta, hogy rögtön megrepedt a vesége és egyéb oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy életbenmaradásához alig van remény.

Mulatság.

Farsangi naptár.

1906. Febr. 15. Öt órai tea a kasztánban.
 „ „ 17. A felső keresk. iskola Jókai-estélye.
 „ „ 21. A németvárosi olvasókör mulatsága.
 „ „ 24. A jótékony nőegylet gyermek-jelmezbálja.
 „ „ 24. A jótékony nőegylet estélye.
 „ „ 27. A filharmonikusok egyesületének estélye.

*. **A vasutasok mulatsága.** A nagybecskereki mav. műhelyi alkalmazottai szombaton este kitünően sikerült mulatságot rendeztek a kasztán termében. A mulatságon nagy közönség vett részt, köztük dr. Dellimanics Lajos főispán és dr. Varady Imre orsz. képviselő is. Az estélyen megjelent közönség a reggeli órákig a legjobb hangulatban mulatoit s nagy látogatottságából következett, bizonyára szép összeg jut a kitűzött humánus célra: a behívott póttartalékosok családjainak fölségítésére.

*. **A tanfolyamhallgatók estélye.** A nagybecskereki jegyzői tanfolyamhallgatók tegnap este tartottak nagy kedélyes estélyüket a Korona-szálloda nagytermében. Az estélyen megjelent szépszámu közönség élénk tiszszéssel hallgatta az előadott énekeket, szavaltokat és zeneszámokat s az előadókat zajos tapsokkal honorálta. Végül tánc következett, amely vidáman folyt hajnalig.

ESKÜDTSZÉK.

Gyilkos leány.

Emlékezetes még az a szenzációs eset, amely múlt évi november hó 19-én történt a nagybecskereki őszi vásár alkalmával, a mikor Zamurovics Branka, volt szönyeggyári munkásné erős felindulásban a Jenő főherceg-utcában lelötte Tóth Piroksa cselédét azért, mert az állandóan gyalázta és üldözte őt.

A Zamurovics Branka szomorú ügyében tárgyalt a nagybecskereki kir. törvényszék, mint esküdbírószá, mely ez alkalommal a következőképen alakult: Elnök dr. Polgár Sándor törvényszéki bíró, szavazó-bírák Makk József és Junga Aladár törvényszéki bírák, jegyző Bödecher Dezső, ügyész dr. Boross Dezső kir. ügyész, védő dr. Kardos Samu, orvosszakértők dr. Fialowski Béla és dr. Magyar Károly törvényszéki orvosok. Esküdtök: Bielak Antal, Mattanovich Boldizsár, ifj. Bobor Gyula, Perisics

János, Bencze Miksa, Barényi Gyula, Annau János, Mixich Lajos, Fehér Géza, Govrik Gusztáv, Czervesz Péter, Ploczár József, Szladek Győző. Pótesküdtök: Haidegger Ödön és Baumann János.

A vádlott kihallgatása.

A szokásos formalitások elvégzése után elővezetik a vádlottat:

Zamurovics Branka az elnök kérdésére előadja, hogy 21 éves, gör. kel. vallású, Tiszahegyesen született, hajadon, vagyontalan, legutóbb szőnyeggyári munkásnő volt, beszél magyarul és szerbül s értelmesen és folyékonyan elmondja, hogy öt esztendővel ezelőtt, mikor édes atyja, Zamurovics Lyubomir volt tiszahegyesi jegyző a nagyikindai fogházban büntetését töltötte ki, atyjánál a fogházban tett látogatásai alkalmával édes anyjával, Zamurovics Lyubomirnéval együtt megismerkedett az ott címzetes fogházormesterként szolgáló Graf Antal későbbi nagybecskereki fogházzal. E látogatások révén baráti viszony fejlődött ki Zamurovicsék és Graf Antal között s midőn Zamurovics Lyubomir a fogságból kiszabadult, családjával együtt, mely már 1900. december havában Nagyikindára költözött, Grafék közelében vett ki lakást. Zamurovics Lyubomir azonban kiszabadulása után mintegy két hónap mulva meghalt s halálos ágyán Graf Antalt és nejét arra kérte, hogy családját támogassák.

Zamurovics elzáratása idejében ismerkedett meg Graf Antal a nagyikindai fogházban lopás miatt börtönbüntetését töltő Tóth Piros mokriai cseléddel, mivel büntetésének kitöltése után bensőbb szerelmi viszonyt kezdett. Tóth Piros, már ez időtájtban igyekezett magához láncolni Graf Antalt s nejét folyton bosszantotta és minden módon oda törekedett, hogy Grafot nejétől elválassza. Ez végre sikerült is neki, mert Graf Antal 1903-ban nejét elhagyta és Tóth Pirossal állt össze.

Grafot 1904 év március havában a Tóth Pirossal való viszonya és egyéb szabálytalanságok miatt a nagybecskereki kir. törvényszékhez helyezték át fogházi minőségben. Ugyanez év november havában Zamurovicsné és leánya szintén Nagybecskerekre költözött, ahol a leány mint szőnyeggyári munkásnő nyert alkalmazást. Időközben Tóth Piroska is Nagybecskerekre jött. Graf csak mult év január havában találkozott Zamurovicsékkel és elpanaszolta nekik, hogy Tóth Pirostól türehtelen viselkedése miatt szabadulni akar s azon ajánlatot tette a szükséges viszonyok között élő Zamurovicséknek, hogy otthagyja Tóth Pirost és hozzájuk jön lakásra és ellátásra. Zamurovicsék ezt az ajánlatát elfogadták s Graf Antal 1905. évi február elején hozzájuk költözött.

Ettől az időtől kezdődött a Zamurovics Branka kálváriája. Tóth Piroska hihetetlen mértékben féltékenykedett a leányra, mert azon hiszében volt, hogy Graf Antal őt megunta és terhelte folyton szerelmi viszonyt. Minduntalan odajárt Zamurovicsék lakásához s uton útfélen a legválogatottabb szidalmakkal és ocsmány szavakkal illette őket, továbbá folyton agyonlövással és agyonzurással fenyegetett.

Graf Antal kimélni akarván Zamurovicsékát a folytonos kellemetlenségektől, elköltözött tőlük és Krausz Ignácné házába költözött Tóth Piroskával együtt, Zamurovicsék pedig az állandó fenyegetések elől menekülve, Aracsra, nagynénjükhöz mentek, ahonnan azonban mintegy két hónap mulva visszatértek Nagybecskerekre. Aracson vette meg Zamurovics Branka a bűnjelet képező forgópisztolyt, hogy esetleges megtámadásokkal szemben védekezhessenek. A revolvert ettől kezdve állandóan magánál hordta.

Tóth Piroska azonban Zamurovicséknek Aracsról való visszatérése után is folytatta piszkolódásait úgy, hogy Zamurovicsék végre feljelentést tettek ellene a rendőrkapitányságon. Reitter Oszkár a hasztalan figyelmeztetések következtében eltoloncoltatni akarta, de Tóth időközben Kohits ügyvéd szolgálatába állott és így nem is volt eltoloncolható.

Nagybecskereken 1905. november 19-én országos vásár volt, mely alkalommal Tóth Piroska, Graf Antal és Mirka Vilma társaságában, valamint Zamurovics Branka édesanyjával szintén kiűn voltak a vásáron. Már egy mézeskalácsos sátor alatt találkoztak Zamurovicsék Tóth Piroskával, ki újra elkezdte undok piszkolódásait és leköpdöste Brankát. Hazamenet a Jenő főherceg-utca egyik oldalán haladt Tóth Piros a társaságával, a másik oldalon pedig Zamurovicsék.

Utözben Tóth Piroska több ízben visszafordult és gúnyos megjegyzéseket röpitett vádlott felé, akin végre a Risztics-féle kormacska előtt olyan indulat vett erőt, hogy szinte magánkivüli állapotban rohant Tóth Piroska felé és revolverével három lövést tett reá, mire az összeesett. A tett elkövetése után vádlott önként jelentkezett a rendőrségnél.

Zamurovics Branka a mai tárgyalás során bűnsnek érzi ugyan magát, de a tett elkövetése idején annyira fel volt indulva, hogy nem tudott számolni a következményekkel.

Könnyek között erősíti, hogy nem akarta megölni Tóth Piroskát, csak megfenyíteni akarta, úgy érezte végső keserűségében, hogy üldözőjét meg kell büntetni valamivel.

A vádlott vallomása után a tanúk kihallgatására került a sor.

Graf Antal.

Graf Antal volt fogházzár, aki együtt élt éveken át Tóth Piroskával, megerősíti, hogy a meghalt rendkívül veszekedő természetű, véres-szájú leány volt, akit ő mindenre képesnek tartott. Igazolja, hogy a Piroska indokolatlan feltékenységi mániájában a legdurvább és legocsmányabb rágalomokkal és szidalmakkal illette Zamurovicsékát, dacára annak, hogy ő váltig igyekezett lecsitítani őt. Nem egyszer verte meg botrányos magaviseleteért, mind hiába volt. A vásár alkalmával is csendesíteni iparkodott a dühöngő leányszót. Állítása szerint a vádlott a lövéseket közvetlen közelből, oldalról tette. Zamurovics Brankával soha nem volt viszonya.

A gyilkos leány anyja.

Özv. Zamurovics Lyubomirné, vádlott édesanyja részletesen elmondja szerencsétlenség történetét. Férje halála után teljes elhagyatottságban, a nagy nyomorban — ugymond — kerültek össze azzal a leánnyal, aki megmérgezte egész életüket. Ő is azt vallja, hogy Tóth Piroska számtalanszor jött el hozzájuk, sokszor éjnek idején is, s dörömbölve, az ablakokat verve kiáltotta be hozzájuk, hogy majd elbánik velük. Mindennek elnevezte őket s ha a piacon találkozott Zamurovicsnéval a járó-kelők előtt ismételte szidalmazásait.

A vádlott elméje.

A két korona tanu kihallgatása után az elnök felfüggesztette a tanácskozást, miközben dr. Fialowski Béla és dr. Magyar Károly törvényszéki orvosok megvizsgálták a vádlottat. A vizsgálat eredményeképpen konstatálták, hogy Zamurovics Branka teljesen épelméjű, csak nagyfokú idegességben és vérszegénységben szenved, mely körülmények lényegesen hozzájárultak ahhoz, hogy tettének elkövetésekor sokkal nagyobb fokú izgalom vett rajta erőt, mint ez talán ép és egészséges egyénnél történt volna. Mindamellett beszámítható állapotban cselekedett.

A többi tanuk.

Folytatólag kihallgatták özv. Tóth Istvánét, a meghalt édesanyját, valamint Rámai Istvánét, testvérét, akik a tett elkövetésének idején távol voltak Nagybecskerekéről s így vallomásuk csak lényegtelen körülményekre vonatkozik Rácz Regina vádlott társaságában volt a vásáron s hallotta azokat a kifakadásokat, amelyeket Tóth Piroska dobált a vádlott felé. Hallotta azt is, hogy Tóth megöléssel fenyegette vádlottat.

Hasonló értelemben vall Puskás István tanu is.

Oláh Jozsefin szintén hallotta, a mint a vásáron becsmélte a vádlottat.

Reitter Oszkár rendőrkapitány, mint tanu, elmondja azokat a panaszokat, amiket Zamurovicsék tettek a rendőrségnél Tóth ellen.

Mirkov Dusan rendőr tanuja volt, amikor Tóth megidézettve a rendőrségre, ott az előszobában azt mondta, hogy ha el is toloncolják, visszajön és mégis lelövi a Brankát.

Purkov Simon rendőr egy ízben tanuja volt, a mikor vádlott édesanyját megtámadta Tóth a piacon és megöléssel fenyegette.

Engels Katalin, akivel együtt szolgált, számtalanszor hallotta azokat a fenyegetéseket, a melyekkel Tóth állandóan illette vádlottat.

A tárgyalás folyik. Ítélet csak holnap lesz.

TÁVIRATOK.

A helyzet.

Kereskedők és iparosok a miniszterelnöknél.

Budapest, február 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) A fővárosi kereskedők és iparosok monstreküldöttség tisztegett ma Fejérváry Géza báró miniszterelnöknél. A küldöttség vezetője tolmácsolta a kereskedők és iparosok nehéz helyzetét, amelyet a mai szomorú politikai viszonyok okoznak. A gazdasági kérdések rendezetlenek, a vállalkozás és az üzleti forgalom pang s ha rövid idő alatt nem szánalódik a helyzet, a kereskedők és iparosok tömegesen tönkre mennek. A küldöttség arra kérte a miniszterelnököt, hasson oda teljes erejével, hogy a válságos helyzet orvosoltassék s az országban mielőbb rend legyen.

Fejérváry Géza báró miniszterelnök szívesen fogadta a küldöttséget s kijelentette, hogy a kormány mindent

megtesz, hogy a rend és a nyugalom helyreálljon s ma is főtörekvésének ismeri, hogy a nehéz állapot, a melyet a koalíció magatartásával előidézt, lehetőleg enyhíthessék. A küldöttség ezután megnyugtatóan eltávozott.

Az országgyűlés elnapolása.

Budapest, február 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Daniel Ernő báró tegnap meglátogatta Kossuth Ferencet s az irányban értekezett vele, hogy hasson közre, hogy az országgyűlés esetleges elnapolását a szövetséget ellenzéki pártok vegyék tudomásul s tiltakozásuk kifejezése mellett oszoljanak szét. Kossuth Ferenc Daniel Ernő fölhívását ad referendum vette s kijelentette, hogy a dolgot a párt-értekezlet elé viszi.

Főispánok a királynál.

Budapest, február 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, a mai általános kihallgatások során a király fogadta Bornemissza és Szabó Mihály főispánokat.

Bánffy akciója.

Budapest, február 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bánffy Dezső báró kibontakozási akciójára vonatkozólag a cáfolatokkal szemben politikai körökben rámutatnak arra, hogy Bánffy lapja csaknem követelő hangon lép fel a királyljal való megegyezés érdekében, ami minden koalíciós tagadással szemben napnál világosabban mutatja, hogy a Bánffy akciójára vonatkozó híreknek komoly hátterük van, legalább ami Bánffy vállalkozási kedvét illeti.

Beteg főhercegnő.

Budapest, február 12. (A „Torontál” ered. táv.) Mint Bécsből sürgönyzik, a beteg fekvő Mária Terézia főhercegnőnél az orvosok konstatálták, hogy vastag bélgyulladásban szenved s állapota súlyos.

A hercegprimás születésnapja.

Budapest, február 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Vaszary Kólos biboros hercegprimásnak ma volt 74-ik születésnapja. A születésnapot, a főpap betegsége miatt a legnagyobb csendben ülték meg s az üdvözlők a kitett ivre irták föl neveiket. A biboros állapota különben örvendetesen javul.

A szerb vámkérdés.

Budapest, február 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Belgrádi jelentések szerint Péter király Pasics legutóbbi kihallgatása alkalmával kijelentette, hogy Szerbiának igyekezni kell a vámkérdés dolgában Magyarországgal és Ausztriával mielőbb megegyezésre jutni, mert az esetleges vámháboru Szerbia l'érdekeit fenyegetné.

Papp Béla testvére.

Budapest, február 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) A testvérgyilkosság miatt felakasztott egykori gavallér Papp Bélának az öcsöce, Papp Zoltán mint bűntárs tudvalevőleg Illaván raboskodik. Papp Zoltán, miután büntetésének kétharmad részét kitöltötte, most feltételes szabadságot kért. A rabfelügyelő bizottság azonban nem javasolta szabadlábra helyezését, mert a börtönben tanusított erkölcsi viselete nem mutatja megjavulását. Így a testvérgyilkos továbbra is raboskodik.

Határidő-üzlet.

Budapest, február 12. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén az árak tulnyomó részben változatlanok. Déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra)	16.84	—
Buza (1906. októberre)	17.76	—
Rozs (áprilisra)	13.72	—
Tengeri (májusra)	13.84	—
Zab (áprilisra)	14.88	—

Dr. Brájjer Lajos távollétében a szerkesztésért felelős Somfai János.

A nagyikindai járás főszolgabírájától.

A Marcoin-féle étteremben

minden csütörtökön és vasárnap

ZENE-ESTÉLY.

Konstantinovits Gyula

játszik. (180-x.5)

A nagyikindai járás főszolgabírájától.

4718. szám. 1905.

195-2.2

Pályázati hirdetmény.

A Basahidi körorvosi állásra pályázat van hirdetve.

A kör székhelye: Basahid. A körhöz tartozik: Basahid, Topolya, Nagybakács és Mollýfalva községe.

Javadalmazás: 2366 kor. 76 fillér készpénz és a szabályszerű látogatási díjak.

Látogatási díj Basahidon nappal 40 fillér, éjjel 80 fillér, a többi községekben nappal 1 kor. éjjel 2 kor.

A megválasztott orvos köteles a Torontálvármegyei orvosok nyugdíjintézetébe magát felvétetni.

A szabályszerű képesítést igazoló okmányokkal felszerelt kérvényt folyó évi február hó 28-ig a nagyikindai szolgabíróshoz kell benyújtani.

Pályázók figyelmeztetnek, hogy Mollýfalva község a körből ki akar válni és hogy az elcsatolás megtörténte után a javadalmazás 121 kor 76 fillérrel apadni fog; miért is pályázók folyamodványai csak azon esetben fognak figyelembe vétetni, ha a pályázatban kinyilvánítják, hogy ezen elcsatolás után fennmaradó 2245 korona javadalmazás mellett a többi községekben a körorvosi teendőket megválasztás esetében ellátják és kártérítési igényt a fizetés és jövedelem csökkenése miatt nem támasztanak.

Az orvosi választás folyó évi március hó 3-án d. e. 10 órakor fog Basahidon megejteni.

Nagyikinda, 1906. évi február hó 8-án.

Szolgabírói hivatal Nagyikinda.

Az Alkotmány-utcában egy 5 szobából és honyhából álló

nagy ház

istállóval és kerttel

folyó évi május hó 1-től bérbeadó.

Bővebb felvilágosítással szolgál:

Csiszár József,

Meleneci-utca. (195-3.1)

A törökkanizsai járás főszolgabírájától.

676/V. szám 1906.

194-1.1

Pályázati hirdetmény.

Az elhalálozás folytán megüresedett tiszaszentmiklósi körorvosi állásra ezen-nel pályázatot hirdetek.

Az orvosi körhöz Tiszaszentmiklós székhelyvel még Jázova község tartozik.

Az orvosi állással 1438 korona negyed évi részletekben előre kiszolgáltatandó fizetés, 300 kor. lakbér, éjjeli vagy nappali vény irással együtt vagy enélkül 80 fillér látogatási díj s husszemle és halottkémlés szabályrendeletileg megállapított díjjai élvezete van egybekötve. A szegények ingyen gyógykezelendők s a megválasztandó orvos az orvosi nyugdíjintézetben belépni köteles.

Felhívom mindazokat, kik ez állást elnyerni óhajtják, hogy orvosi oklevéllel s eddigi alkalmazásukat igazoló bizonylattal felszerelt kérvényüket folyó évi március hó 1-ig ide adják be.

Törökkanizsán, 1906. február hó 7-én.

Micskey,
tb. főszolgabíró.

Az áll. elemi iskolaépület

Bonnáz-utcai

bolthelyisége,

melynek jelenlegi bérloje

Benó Ilka,

azonnal kiadó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

(13-x4)

A Lenau-utcában (Aradáci-ut sarkától 5-ik ház) villamos világítással berendezett, esukott folyósóval ellátott, 4 szobából és mellékhelyiségekből álló

modern lakás

május 1-jére kiadó.

Bővebbet ugyanott

Deisinger Ignácnál.

196-3.1

Szabad kézből

eladó

a melencei-utca 437. számú

=háZ=

igen kedvező fizetési fel-

--- tételek mellett. ---

Tulajdonos:

Nagybecskereki takarékpénztár.

(25-x7)

22/1903. tlkvi szám.

193-1.1

Árverési hirdetmény.

A törökbecsei kir. járásbírósa, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Szekulits Sztrain karlovai lakos végrehajtónak Jaksits Zsiváné, született Karadzsin Juca végrehajtást szenvedő elleni 43 kor. 88 fillér s jár. iránti végrehajtási ügyében a területén fekvő következő ingatlanok, úgy mint:

1. a karlovai 2292. számú tlknyvben A. I. 1-5. sor, 1561/12/a, 1561/13., 1561/14/a, 1561/15/a., 2877/c-e/310. hrsz. alatt felvett 4 hold 21 négyszögöl szántó, szőlő, legelő és egy lakház 1632 korona kikiáltási árban;

2. a karlovai 1305. sz. tlknyvben A. I. 2. sor 387/b. hrsz. 371. öi. szám alatt felvett ház és 240 négyszögöl beltelek 800 korona kikiáltási árban 1906. évi március hó 9-ik (kilencedik) napján délelőtt 9 órakor Karlova köz-égházában árverés alá fognak bocsátatni és a kikiáltási áron alul is el fognak adatni.

Megjegyeztetvén, hogy az árverés napjától fogva az überlandiális (maradvány) földek után járó váltásig tartozás a vevőt fogja terhelni.

Venni szándékozók tartoznak az ingatlan kikiáltási árnak 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 42. §-ában jelzett arfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én kelt 3333. számú igaz-ügyminiszteri rendelet 8. §-ában jeölt óvadékképesnek nyilvánított értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy neki a bíróságnal előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételért 3 egyenlő részletben, és pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedése után 15 nap, a másodikat 30 nap, az utolsót 45 nap alatt mindig az árverés napjától számítandó 5% kamattal együtt a törökbecsei m. kir. adóhivatal mint letéti pénztárnál szabályszerű letéti kérvény kapcsán lefizetni s a vételár után járó kir. cstarti illeteket viselni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. járásbírósa telekkönyvi hatóság irattárában és Karlova községházánál megtekinthető.

Törökbecse, 1906. évi január hó 3. napján A kir. járásbírósa, mint telekkönyvi hatóság.

Kopasz,
kir. járásbíró

A Popovics-féle házban egy nagy

üzlethelyiség

1906. évi május hó 1-jétől

kiadó.

Bővebb felvilágosítást ad

Terzin Zsivoin.

197-3.1

HIRDETÉSEK

felvétetnek a

„TORONTÁL” KIADÓHIVATALÁBAN.

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál, Nagybecskereken.